

ע"פ 45360/08/16 - דוד שלמה פופקו, אילן פייר וינלדה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים
לפני כבוד השופטים: רפאל יעקובי, עירית כהן, אביגדור דורות

22 בינואר 2017

ע"פ 45360-08-16

בעניין:

1. דוד שלמה פופקו

2. אילן פייר וינלדה

שניהם ע"י ב"כ עו"ד מנשה צ' יאדו המערערים

נגד

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד חיים פס (פ"מ י-ם, פלילי) המשיבה

פסק דין

1. עניינו של פסק דין זה בערעורם של שני נאשמים על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ח' מאק-קלמנוביץ) מ-28.7.16, שלא לפסוק להם פיצויים לפי סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 לאחר זיכויים.
2. המערערים הועמדו לדין בעבירות השתתפות בהתפרעות וסיוע לתקיפה וחבלה ממשית ע"י שניים או יותר. המערער 2 הואשם גם באיומים. בכתב האישום נכללו שני נאשמים נוספים, שהואשמו בתקיפה ובחבלה עצמן (ולא רק בסיוע).
3. כתב האישום שביסוד ההליכים מתייחס לאירוע שבו נשלחו שני שוטרים בלבוש ומראה של ערבים מקומיים עם חמור לגבעה הסמוכה לישוב סוסיא, שבו התגוררו המערערים. השוטרים נועדו לשמש כ"פתיון" לתושבי המקום אשר התנכלו לערבים בסביבה. לאחר שהשוטרים שהו זמן מה בגבעה, הגיעו ארבעת הנאשמים למקום - כששלושה מהם (ובהם המערערים דנן) רעולי פנים ובידי שניים מהם (ובהם המערער 2) מקלות גדולים - והשוטרים הותקפו.
4. בהכרעת הדין הורשע אחד הנאשמים בעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות, נאשם אחר זוכה מחמת הספק לגבי זהותו כמערור באירוע התקיפה והמערערים דנן זוכו מכיוון שלא היו מעורבים באירוע התקיפה ולא הוכח שסייעו לה.
5. כאמור, בית המשפט קמא דחה את בקשת המערערים. לצד קביעה זו הוסיף בית המשפט את הדברים

הבאים: "אני מאפשרת פיצול סעדים והגשת תובענה בגין הנזקים שנגרמו למבקשים, לטענתם, בגין ההתדיינות והמעצר בתיק זה" (ראו סעיפים 1 ו-8 להחלטה).

6. בערעור דן חזרו הצדדים על הטענות שהעלו בבית משפט השלום. המערערים טוענים כי במכלול הנסיבות יש להתערב בהחלטה ולזכותם בפיצויים ואילו המשיבה טוענת כי אין מקום לכך.

7. שקלנו את טענות הצדדים והגענו למסקנה כי דין הערעור להידחות.

8. לגבי ערעורים מסוג הערעור דן נפסק כי "ככלל, שיקול הדעת לגבי הזכות לפיצוי והיקף הפיצוי לפי סעיף 80 מסור לערכאה הדיונית והתערבותה של ערכאת הערעור בהחלטה בנושא זה תיעשה רק במקרים חריגים" (ע"פ 2255/15 אגבריה נ' מ"י, 22.3.16). זאת משום "שהערכאה הדיונית מצויה לפני ולפנים בפרטי הראיות ובעובדות המקרה והיא זו שהתרשמה באופן בלתי אמצעי מעדים ומהמבקש וכן מאופן ניהול המשפט והתנהלות הצדדים במהלך המשפט" (שם). במצב דברים זה נפסק גם כי "ראוי לתת משקל גם ל'תחושת הבטן' של הערכאה הדיונית אם יש הצדקה לפסוק פיצוי לנאשם שזוכה" (ראו שם ובהפניה לסעיף 4 לפסק דינו של כב' השופט י' עמית בע"פ 5097/10 בוגנים נ' מ"י, 15.1.13).

9. במכלול נתוניו של המקרה דן רחוקים אנו מלהיכנס לגדר אותם "מקרים חריגים" שיצדיקו התערבותה של ערכאת הערעור בהחלטה שבה עסקינן. מקובלת עלינו מסקנתו של בית משפט השלום שלאחר שזיכה את המערערים פסק כי אין מקום לפסיקת פיצוי ונראים לנו גם הנימוקים שנתן לתוצאה האמורה. בהמשך לכך נסתפק במה שייאמר להלן.

10. המערערים יצאו לכיוון השוטרים המסתערבים כשהם רעולי פנים וכשבידי המערער 2 מקל גדול ונכחו בסמיכות למקום האירוע, שבו אכן הותקפו שוטרים. המערער 1 גם לא ניצל את החקירה להפרכת מה שיוחס לו במגמה לשכנע את המשיבה כי אין להגיש נגדו כתב אישום. במצב הדברים האמור אין לומר כי ההחלטה שנתקבלה בזמן אמת להעמיד את שני המערערים לדין הייתה בלתי סבירה באופן קיצוני, ומצדיקה פסיקת פיצוי.

11. במקרה דן גם לא קיימות נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי. בכלל זה, המערערים לא יוכלו להיבנות מטענות המתייחסות לעצם השימוש בהסתערבות ומן האופן שבו הדבר נעשה. המדובר במהלכים שבוצעו מתוך שיקולים מבצעיים שהתייחסו למצב העניינים באזור שבו מדובר. בהמשך לכך ובכלל, עצם השימוש באמצעי זה או האופן שבו הוא נעשה אינם מצדיקים פסיקת פיצוי.

12. העולה מן המקובץ הוא כי במקרה דנן אין הצדקה להתערבות חריגה של ערכאת הערעור בהחלטת הערכאה המבררת שלא לפסוק פיצוי מכח סעיף 80 לחוק העונשין.

13. על האמור עד כה נוסף כי האפשרות הפתוחה למערערים להגיש תביעה אזרחית בקשר לעניינים שביסוד הערעור דנן (כנ"ל בסעיף 5) נותנת חיזוק נוסף לתוצאה שאליה הגענו בערעור דנן. זאת מבלי לנקוט עמדה כלשהי לגבי תביעה כזו, אם תוגש.

14. אשר על כל האמור, הערעור נדחה.

ניתן בהעדר הצדדים היום, כ"ד בטבת תשע"ז, 22 בינואר 2017.

המזכירות מתבקשת לשלוח את פסק הדין אל באי כח הצדדים.

רפאל יעקובי, שופט עיריית כהן, שופטת אביגדור דורות, שופט